

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 259. — ŠTEV. 259.

NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 4, 1921. — PETEK, 4. NOVEMBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

ITALJANI SO ZA RAZOROŽENJE

SCHANZER, NAČELNIK ITALJANSKE DELEGACIJE, PRAVI, DA JE PREPRIČAN, DA BO IMELA KONFERENCA UGODNE USPEHE. — VSE, KAR JE GO VORIL O MIROLJUBNI LAŠKI POLITIKI V SREDNJI EVROPI, JE NESRAMNA LAŽ.

Washington, D. C., 3. nov. — Tekom washingtonske konferen- ce glede razoroženja ter vprašanj Daljnega istoka se ne bo Italija nikdar obotavljala podpirati vsak predlog, ki bi lahko izločil bodo- če konflikte ter zagotovil mir, — je rekel senator Carlo Schanzer, načelnik italjanske delegacije na konferenci.

— Mi smo prepričani, — je na- daljeval, — da bo dosegla konfe- renca ugodne uspehe in da bodo postali prijateljski odnosi med Združenimi državami in Italijo, ki so že sedaj dobri, še bolj iskreni in odkritoreni.

— Italija pričakuje z velikim zanimanjem dela konference ter želi, da bi bil veliki končni cilj dosežen ter da bi zagotovil sve- tu vzdržanje miru ter sklenje oboroževanja. Le na ta način bo mogoče skrečiti težka bremena, ki teže proračune skoro vseh dežel.

— Ko je bilo potrebno braniti njene narodne pravice (1) ter se boriti za prastot in pravico, je pokazala Italija, da lahko prene- se najhujše moralne in material- ne žrtve ter se slavno bori prav do dneva zmage. Italjanski na- rod, sledeč svoji naravi, svojim tradicijam in svoji vzgoji, pa lju- bi odkritosrečno mir. Naša dežela hoče živeti v dobrih odnosih z vsakim ter posvetiti vse svoje si- le svoji ekonomski rekonstrukciji.

Italija ni le pokazala svoje mo- če pripravljenosti glede vpraša- nja sklenja oboroževanja, tem- več storila še več ter skrečila svo- jo armado za toliko kot je v so- glasju z njeno narodno varnostjo.

— Politično akcijo Italije je vedno navdajal ideal ohranjanja miru ter ideal miroljubne rešitve vseh spornih vprašanj, ki bi se mogla pojaviti med narodi.

— Italjanska politika v central- ni Evropi je ob številnih prilikah dokazala, da sledi Italija vedno istim miroljubnim idealom. Z mi- rovnimi pogodbami in Rapallu je Ita- lija uravnala svoja vprašanja z Jugoslavijo. Pred krakim je bila tudi Italija, ki je s svojim posre- dovanjem preprečila vojno med Avstrijo in Madžarsko radi Bur- genlanda ter s tem preprečila mo- goče še bolj resen konflikt v cen- tralni Evropi.

— Mir je za Italijo najvišji ideal, ne le mir s sosedi, temveč tudi splošni mir po celem svetu. (Tripolis.) Italija hoče predvsem premagati ekonomske posledice zadnje vojne, razviti zopet svojo produkcijo in svojo trgovino ter nanovo ustanoviti svoj finančni položaj.

— Seveda ima Italija dolžnost zavarovati svoje narodne intere- se in svojo varnost, a to je ne pre- prečuje, da bi ne nasprotovala ka- terikoli novi vojni. Če se spomni- mo, da mora predstavljati eko- nomski sistem celega sveta en sam blok, razumemo tudi, da pred- stavlja vsaka vojna v sedanjem času ekonomsko nesrečo, ne le za dežele, ki se zapletejo v boj, tem- več tudi za vse ostale dežele. Voj- na pomenja uničenje bogastva, paraliziranje industrije in preki- njenje mednarodne trgovine.

NESEREČNA ALBANIJA.

London, Anglija, 3. novembra. Grki so od Juge, Jugoslavlani pa od severa vpadli v Albanijo.

(Jugoslavlani pravijo, da stra- žijo le svoje meje pred Skipetar- ji, ki imajo čedno navado, da lahko v miru in zadovoljstvu pre- žive celo zimo pri gorski peči. To je vrjetno za vsakega, ki pozna le količjak Albance.)

VELIKA LADJA GORI PRI HALIFAXU.

Neka velika ladja gori neka- ko 400 milj južno-istočno od Halif- axa, N. S., kot se glasi v nekem brezčimnem brzojavnem sporoči- lu, ki je dospelo semkaj. Ime te ladje dosedaj še ni znano.

ZELEZNIŠKA NESREČA.

Columbus, Ohio, 3. novembra. Osem oseb je bilo poškodovanih, a nobena med njimi resno, ko je Pennsylvania potniški vlak št. 901, na poti iz Columbus v Sandusky, skočil iz tira pri Lewis Centre danes ob sedmih zjutraj. Lokomotiva je skočila iz tira in en voz se je preobrnil.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

PREDSTAVITELJ ARMADE PRI POGREBU NEZNANEGA VOJAKA.

Slika nam kaže M. J. Donohue, seržanta v redni armadi Zdrže- nih držav. Po mnenju vojaških izvedencev se je on izmed vseh Amerikancev najbolj odlikoval v svetovni vojni. Na Dan premir- ja, dne 11. novembra, bodo poko- pali v Ameriki neznanega voja- ka. Seržant Donohue bo predstav- ljal armado Združenih držav.

HARVEY GOVORI V IMENU HARDINGA

Oficijelni Washington je mnenja, da odobrava predsednik Harding vse, kar pravi poslanik Harvey.

Washington, D. C., 3. nov. — Govor poslanika Harveya na banketu Pilgrinov v Londonu je bil predmet številnih komentar-jev v tujajskih političnih krogih. Brez ozira na to, kaj je mnenje dežele glede njegovih izjav — ka- tere smatrajo nekateri za drzne, — prevladuje v glavnem mestu skoro izključno naziranje, da je poslanik v polnem soglasju z ad- ministracijo in da je vse, kar pravi, oficijelno odobreno.

Treba se je namreč spomniti, da je takoj v pričetku svoje diplo- matične kariere poslanik Harvey zelo mučno prizadel Anglijo ter presenetil gotov del ameriškega javnega mnenja z govorom, v ka- terem je odločno zanimal vsako možnost izpremembe ameriškega stališča napram ligi narodov. Nagovor je bil značilen radi svo- je skrajne odkritosrčnosti ter po- polnega pomanjkanja vsega, kar bi dišalo po diplomatični negoto- vosti in indirektnosti. Ta govor je glede svoje odkritosti presegal vse, kar je kdaj rekel predse- dnik Harding glede ligi narodov tekom svoje kampanje, ki se je zaključila pred tako kratkim ča- som.

Dežela je pričakovala nekega upora za preveč razločno govore- čega poslanika, a ničesar takega se ni pripetilo, pač pa je celo pri- čela krožiti vest, da je bila vse- tina tega govora sestavljena v dr- žavnem departementu, še predno je polkovnik Harvey odpotoval v London.

Ker splošno prevladuje to na- ziranje, so politični krogi pri- pravljeni pripisovati zadnjemu go- voru veliko važnost, kajti posla- nik je skušal na jasn način po- vedati, da ne pomenja konferen- ca glede razoroženja izzivanja na naslov lige narodov.

NOV ANGLEŠKI LIST V PE- KINGU.

Peking, Kitajska, 3. novembra. Prvi dnevnik v angleškem jezi- ku, katerega izdajajo in izdaja- jo Kitajci, The Peking Express, je izšel prvič včeraj. List je bil najprvo namenjen za kitajske di- jakle ter je pričel izhajati s pla- čano cirkulacijo, ki je bila večja kot ona kateregakoli drugega an- gleškega dnevnika tukaj. V ured- niškem članku se glasi:

— Express bo služil popolnoma novemu polju čitateljev, razre- du, ki hoče čitati list v angleškem jeziku, ki postaja hitro splošni medij izražanja v Orijentu. Kitaj- ski dijaki so prisiljeni učiti se tega jezika, ker morajo v njego- vo pomočjo prodrati v skrivno- sti zapadne znanosti in tudi v skrivnosti splošne zapadne civi- lizacije.

Izdajatelj in uredniki lista so Kitajci, ki so završili visoke šole v Angliji in Ameriki.

LLOYD GEORGE BO VENDAR PRIŠEL.

London, Anglija, 3. novembra. Ministr. predsednik Lloyd George je opustil svoj potovalni načrt, soglasno s katerim se je hotel v soboto dne 5. novembra odpelja- ti v Ameriko, da se vdeleži konfe- rence v Washingtonu. To dej- tvo je bilo včeraj zvečer prvič oficijelno objavljeno, čeprav je bi- lo že več dni splošno znano, da ne bo mogel odpotovati v soboto, radi resnega položaja z ozirom na Irsko.

Zaenkrat vsled tega ni mogo- če določiti dneva odhoda, vendar pa je namen ministrskega pred- sednika, da se čimprej napoti v Washington.

NEMIRI V JERUZALEMU.

Jerusalem, Palestina, 3. nov. — Arabski nezadovoljenci so napad- li danes židovski mestni del ter vrgli bombo. Pet židov je bilo ubitih in pri boju, ki je sledil, je padel tudi en Arabec. Policija je zopet napravila red.

HABSBURŽANOM BIJE ZADNJA URA

Tudi znana Pragmatična sankcija bo preklicana. — Madžarska na- merava ostati kraljevina.

Budimpešta, Madžarska, 3. no- vembra. — Justično ministrstvo je izdelalo zakonsko osnovo ali predlogo, s pomočjo katere se bo odvzelo prejšnjemu kralju Karo- lu vse kraljevske privilegije. Ta predloga bo še danes predložena madžarskemu parlamentu. Ma- džarski kabinjet je predlogo že sprejel. Postava bo razveljavila tudi Pragmatično sankcijo ter kraljeve dekrete, katere se je smatralo za osnovne. Habsburžani so si namreč skozi stoletja lastili pravico, da smejo izdajati take postave. Marija Terezija je leta 1740 zasedla prestol na temelju Pragmatične sankcije, katero je uveljavil njen oče, Karol VI., ki ni imel nobenega moškega potoma. Izvolitev novega madžarskega kralja pa se bo predložilo na ugodnejši čas.

Grof Bethlen, ministrski pred- sednik, je predložil besedilo pred- loge konferenci političnih strank v narodnem parlamentu ter opo- zoril stranke na važnost te pred- loge v sedanjem času.

Pragmatične sankcije so izdali številni vladarji. Pragmatična sankcija Habsburžanov, na tem- elju katere je zasedla Marija Terezija prestol, je bila izdana, kot že omenjeno, od cesarja Karo- la VI. leta 1713 ter je določala, da morajo vse avstrijske kro- novine ostati skupaj kot celota in da naj slede cesarju na pre- stolu njegove hčerke, če bi ne imel moških potomcev. Šele v slučaju, da bi hčerke odmrle in z njimi vred tudi njih potomstvo, naj bi prišel na vrsto njegov brat Jožef, oziroma njegovi potomci na temelju pravice provorojene- ga. Ta hišna postava, katero so sprejeli deželni stanovi posamez- nih dežel, je postala državna po- stava ter bila sprejeta v avstrij- sko ustavo.

Pariz, Francija, 3. novembra. V listu Journal se danes glasi, da se vrše med Portugalsko in za- vezniki pogajanja glede možno- sti, da se spravi Karola na enega izmed otokov Madeire skupine. Pogajanja se baje že bližajo svo- jemu koncu.

ITALJANSKA JUNAKA.

Rim, Italija, 3. novembra. — Grof Pietro Rusconi in poročnik Altobelli, oba iz tega mesta, sta se spoprijela pred kratkim v dvoboju, v katerem se domneva, da predstavljata rekord streljanja na žive tarče. Stopila sta si na- proti na polju časti ter otvorila sovražnost, ki so šle naprej, do- kler nista oddala vsak 76 stre- lov, ne da bi kdo pri tem trpel resno škodo.

Konečno so sekundanti in zdravniki posredovali, ter napra- vili konec celemu pokanju. Oba moža sta izjavila, da sta sprav- ljena, predno sta odšla z bojnega polja.

NE MOREJO ZMAGATI VISO- KIH PLAČ.

Lynn, Mass., 3. novembra. — Ob istem času z objavo treh tvor- nic za izdelovanje čevljev, da bo- do v desetih dneh ustavile obra- tovanje, je prišla tudi izjava zve- ze izdelovalcev čevljev v Lynn, da otežkočajo visoke plače v Lynn tekmovalne z drugimi tvornica- mi, posebno enimi v St. Louis.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

RUSKI KMETJE USPEVAJO POD SOVJETI

IZVEN OZEMLJA, KJER PREVLAĐUJE LAKOTA, SO POSTALI BOGATI RADI STISKE, V KA- TERI ŽIVE PREBIVALCI MEST. KMETJE SO V SPLOŠNEM ZA DOVOLJNI Z NOVIM VLADNIM SISTEMOM.

Moskva, Rusija, 3. novembra. Ruski kmetje so zelo dobro uspe- vali pod sovjetsko vlado in te- kljub dejstvu, da je vlada pola- gala največjo važnost na izboljša- nje razmer pri mestnih delavcih in komunistih, ki žive večinoma v mestih.

Razven v ozemljih, ki so pri- zadeta od lakote, kjer je nad 20 milijonov kmetov, potrebnih po- pore in pomoči, je imelo kmeč- ko prebivalstvo dosti jela ter zav- živalo obede veliko bolj redno kot prebivalstvo mest. Veliko prejšnjih mestnih prebivalcev se je vsled tega vrnilo na deželo.

Ker so boljševiki prepovedali prosto trgovino v notranjosti de- že, je bilo prebivalstvo mest iz- postavljeni stradanju in meščani so morali hoditi na deželo po živi- la ter pri tem nosili s seboj vred- nostne predmete, katere so pri kmetih zamenjali za krompir in moko. Vsled tega so že itak var- ni kmetje postali naravnost bo- gati.

Ker odhaja skoro vse bogastvo v vasi, so vaščani nagromadili ve- like množine rubljev, obleke in drugih stvari, katere so meščani prinesli na deželo ter jih dali kmetom v zameno za kruh.

Kmetice so se vsled tega priče- le oblačiti kot njih sestre v me- stih, a si zaman prizadevale, da izgledajo kot velike dame. Če ima tri krave, nekaj prašičev, par ko- kši in kos zemlje, na kateri pri- deljuje krompir, ima kmečka ženska najbolj zaželjene stvari v Rusiji in zamenjavala je krom- pir, moko in meso za udobnosti mestnega življenja.

Enostavne koč v Rusiji so polne tapet, pozlačenih stolov, klavirjev, drugih godal, dražan- skega poreclana, srebrnih žlic, vilic in nožev, čevljev in dragoce- nih kožuhov.

Močne kmečke deklice, širokih prsi, velikih nog in močnih rok, kar je vse posledica dela na po- lju, v vrtu in v gozdu, nudijo ču- den pogled v svojih majhnih klo- bučkih, kratkih krilih in čevljih, katere so vaši čevljarji modeli- zirali po uzorih mestnih čevljev, katerih kmečke lepote ne more- jo nositi.

Vprizorjena preiskavanja ka- žejo, da so kmetje v splošnem za- dovoljni z novim vladnim siste- mom glede obdačenja, soglasno s katerim mora dati kmet gotov odstotek svojih pridelkov kot da- vek, kajti to se zdi kmetom bolj- še kot pa je bil stari revizijski sistem. Oni se ne upirajo no- vemu sistemu ter se prepričani, da jim bodo oblasti le malo od- vzele.

PREMOGARSKA STAVKA V DEŽAVI OHIO.

Columbus, Ohio, 3. novembra. Okrajni izvrševalni odbor United Mine Workers je danes sklenil pozvati na stavko vse premogar- je te dežele, če bi se vresničili indžunkšen sodnika Andersona proti takozvanemu "Check-Off" sistemu.

PREDSEDNIK HARDING STAR 56 LET.

Washington, D. C., 2. nov. — Predsednik Harding je slavil da- nes v Beli hiši svoj 56. rostni dan, ne da bi bilo pripravljene- ga kaj posebnega za proslavo te- ga dogodka. Iz vseh delov deže- le in prav posebno tudi iz ino- zemstva pa so prišle številne če- stitke.

Sedanji sistem proste notranje trgovine jih spominja na stare čase ter kažejo v splošnem zado- voljnost. Vse kaže, da jih vlada pridobiva napol na svojo stran.

Med tem pa vidi vlada, kako se njenim glavnim protežiran- cem, namreč delavcem v mestih vedno slabše godi in kako posta- jajo vedno bolj in bolj nezado- voljni položajem. Prosta trgo- vina ne nudi nikake od pomoči, ker manjka ljudem denarja. Po- leg tega pa se vlada polagoma iz- neblja svoje odgovornosti glede prehrane delavcev.

Izid popolnega monopolizira- nja trgovine je mogoče popolno- ma različen od tega, kar je na- meravalo vodstvo stranke in stranka se nahaja sedaj v težko- čah, ko hoče pojasniti svoje do- bre namene industrijalnim delav- cem, kojih družinam manjka obleke in hrane.

NEMŠKI DELAVCI POJDEJO V FRANCIO.

Pariz, Francija, 3. novembra. Izjave Ledebourja, znanega vodi- telja nemških neodvisnih socia- listov na Longreau francoskih so- cijalistov v Lyonsu ter številni pogovori, katere je imel s časn- karji, so napravili tukaj zelo u- gođen utis ter ustvarili bolj sprav- ljivo razpoloženje. Glavna vse- bina njegovih izjavanj je bila, da hoče njegova stranka nastopiti v soglasju s francoskimi delavski- mi voditelji in da se ne sme z nem- ške strani napraviti sodelovanje pri zopetnem zgrajenju pokrajin sevedne Francije, opustošenih vsled vojne odvisno od revizije odločitve Gornje Slezije. Izjavil je, da bo Nemčija premagala sla- be strani, katere ima zanjo ta od- ločitve. Razpoloženje v tujajskih socialističnih krogih, katero je ustvaril Ledebour je tembolj po- membeno, ker bodo igrali sociali- stične stranke v francoski poslan- ski zbornici odločilno vlogo.

KAKO POSPEŠUJE JAPONSKA SVETOVNI MIR.

Washington, D. C., 3. nov. — Japonska izdaje večji del svojih skupnih državnih izdatkov za gra- enje bojnih ladij kot pa katera- koli izmed petih držav, zastopa- nih na razoroževalni konferenci.

Ameriški izdatki za mornarico znašajo skoro \$426,000,000, kar je več kot izda katerikoli narod, a le 12 odstotkov skupnega ameri- škega proračuna, dočim izda Ja- ponska celih 32 odstotkov svoje- ga skupnega državnega prora- čuna.

KAROLA BODO PELJALI NA MADEIRO.

Lisbona, Portugalsko, 3. nov. — Iz Fuchala, glavnega mesta oto- ka Madeire, poročajo, da je že pripravljeno vse potrebno za spre- jem bivšega avstrijskega cesarja Karola in bivše cesarice Cite.

DEMANTI V JAJCih.

Berlin, Nemčija, 3. novembra. Carinski uradniki na litvinsko- pruski meji so aretirali nekega tihotapca, ki je na premeten na- čin sleparil. V korbi je imel sand- wiche, na debelo namazano s su- rovim maslom. Pod maslom je bilo vse polno cekinov. V korbi je imel tudi par jaje, v katerih so bili skriti demanti.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potem naše banko izvršujejo po zlati cen, samostojno in hitro.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpoložljiva na zahtevo polne in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$ 1.20	1,000 kron	\$ 3.80
400 kron	\$ 1.60	5,000 kron	\$18.50
500 kron	\$ 2.00	10,000 kron	\$36.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpoložljiva na zahtevo polne in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 2.55	500 lir	\$22.00
100 lir	\$ 4.70	1000 lir	\$43.50
300 lir	\$13.20		

Nemška Avstrija:

Razpoložljiva na zahtevo polne in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nem.-avstr. kron	\$ 1.30	10,000 nem.-avstr. kron	\$11.00
5,000 nem.-avstr. kron	\$ 6.00	50,000 nem.-avstr. kron	\$50.00

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se vsakrat nepričakovano: iz tega razloga nam ni mogoče podati natanko cene vnaprej. Mi računamo po ceni iztega dne kot nam pošlani denar kaže v reke.

Kot generalni zastopnik "Jadranske Bank" in njenih podruž- nic imamo najugodnejše in najboljše uspehe pogaje, ki bodo velike ko- risti za vas, ki se ne bi ali ne bi se hoteli postavljal naša banka.

Denar nam je pošlani najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKS STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

(Advertisement)

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
OWNED AND PUBLISHED BY
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izlazi vsaki dan izvenrednih nedelj in praznikov.

Za leto leto velja list za Ameriko	Za New York za leto leto	67.00
in Canada	za pol leta	33.50
Za pol leta	inostanstvo za leto leto	67.00
Za četrt leta	za pol leta	33.50

GLAS NARODA
(Vozil. of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$3.50

Advertisements on Agreement.

Dogajet brez podpisov in pečatov ne bo preložen. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri naročanju kraja naročnikov preloži, da se mu tudi prejeto blagovno posreduje, da hitro najdemo razložitve.

GLAS NARODA
25 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2776

STROŠKI OBRATOVANJA.

V uničevalnem boju, katerega so napovedali premogarski baroni organiziranim premogarjem, mora biti nekaj, kar naj opravičuje ta boj, nekaj, kar naj opravičuje slamanje sodnika ješkarskega trusta, nekaj, kar naj v temelji zločinsko povelje zveznega sodnika Andersona v Indianapolis.

Temu nekaj se pa pravi "javna dobrobit". Anderson je vzel premogarjem v West Virginiji in Kentuckiju pravico organiziranja. Če bi verjeli njegovim besedam in njegovim izgovorom, bi morali priti do zaključka, da nimajo sovražniški organizacije v mislih ničesar drugega kot željo, da bi mogli prodajati premog po izvanredno nizki ceni.

Proti delavstvu je zato naperjena ta strašna borba, ker poka premogarskim baronom srce ob pogledu na uboge fabrikante, železniške magnate in tovarnarje, ki morajo mehki premog drago plačevati.

Premog je torej drag. Poceniti ga je treba. Toda kako?

Oni ne poznajo nobenega drugega sredstva kot zmanjšanje delavskih plač in podaljšanje delovnega časa.

Predpogoj vsega tega je seveda uničenje organizacije. Pred kratkim je izdal inženir J. J. Rutledge jako značilno poročilo. Rutledge je zaposlen v notranjem ministrstvu in majnarskem oddelku.

Iz njegovega poročila je jasno razvidno, da so še drugačnja pota in sredstva, kako poceniti premog.

Premogarski baroni naj skrbijo za večjo varnost v rovi. Na ta način ne bodo le ščitili človeških življenj, ampak tudi produkcijo bodo pocenili.

Po mnenju tega strokovnjaka ogrožajo življenje delavcev v prvi vrsti naslednje stvari: uporaba nevarnih razstreljiv, uporaba zastarelih strojev, preživele delovne metode, nevarne svetilke itd.

To pa ne ogroža samo življenj, pač pa tudi draži obratovanje.

Če bi uvedli moderna razstreljiva mesto sedanjega črnega smodnika, če bi napeljali električne luči, bi bilo število ponesrečencev in ubitih veliko manjše.

Inženir dokazuje premogarskim baronom, katerim so človeška življenja deveta briga, da so stroški obratovanja dražji vsled nesreč, katere povzročajo slabe svetilke in nevarna razstreljiva.

Nadalje je dokazal Rutledge, da bi bilo mogoče spraviti iz zemlje najmanj osem deset procentov premoga, če bi se uporabljale moderne stroje. Obratovni stroški bi pa ne bili niti za en cent večji.

Naravnost čudno je, zakaj se podjetniki tako bore proti vsaki novosti, ki ne bi le ščitila delavskih življenj, pač pa tudi pocenila obratovanje.

Kapitalisti si mislijo: — Toliko časa naj ostane pri starem, dokler imamo zasiguran dobiček. Novosti stanejo denar. Boljše je riskirati življenje delavca kot pa kaj novega uvesti.

V neorganiziranih rovi so plače nižje, nevarnosti večje in produkcija dražja. Oblasti prav dobro vedo za te razmere, pa niti z mezinem ne ganejo.

V Indianapolisu se je začelo in šlo bo po vsej deželi. Delavce se ne sme organizirati. Delavce ne sme potom organizacije izboljšati svojega položaja.

Iz Slovenije.

Dr. Mihajlo Pupin v Ljubljani.

Znameniti elektrotehnik dr. M. Pupin, profesor na Columbiji vseh učilšč v New Yorku, je prišel v Ljubljano. Na kolodvoru ga je sprejel njegov osebni prijatelj šef etnografskega oddelka našega muzeja dr. Niko Zupančič. Dr. Pupin se je z avtomobilom preko Kranja odpeljal na Bled. Popoldne je posetil kraljevskega namestnika ministra Ivana Hribarja in se nato z ekspresnim vlakom odpeljal v Pariz.

Umrli so v Ljubljani:

Brigita Brajer, čevljarjeva hči, 23 let.
Matovž Končan, učitelj, 73 let.
Franja Jančar, učiteljjeva hči, 80 let.

Vinko Nahtigal, rejence, 3 leta in pol.

Ivan Gorjanc, tobačni delavec v pokoji, 77 let.

Ivan Premrl, policijski sluga, 52 let.

Angelica Battelino, zidarjeva hči, 3 mesece.

Josip Lavrič, delavec, 65 let.

Katarina Kuhar, zasebnica, 58 let.

Anton Pintar, drž. železn. kjuvničar, 48 let.

Stefan Bulič, posestnik, 45 let.

Karolina Brilej, 11-govčeva vdo-va, 60 let.

Frančiška Grund, tesarjeva žena, 56 let.

Miloš Tavzes, sin sodnega kancelista, 15 mesecev.

Marija Dolenc, zasebnica, 83 let.
Fr. Blumauer, tapetnik, 72 let.

Regulacija Glince.

Marsikateri sprehajalec na večnem potu okoli Rožnika je opeval ob jesenskem deževnem vremenu ali pa spomladi, ko se je tajal sneg, cele ribnike na bližnjih travnikih. Letošnje poletje so pa pričeli s temeljitim izboljšanjem glinske struge od Podutika do Rožne doline. S tem se ne bodo le travniki osušili, temveč zemljišče bo tudi pripravnost za njive. Gotovo hvalevredno delo!

Griža na Gorenjskem.

Poroča se: Tudi pri nas na Gorenjskem se širi huda bolezen griža. Za imovitejše ljudi, ki lahko bližje zdravniku, stvar ni tako občutljiva. A kaj naj stori ubog delavec ali komur je odmerjena le borna mesečna plača? Znano je, da so zdravniški honorarji sedaj izredno visoki. Želeli bi bilo, da vlada pošlje na deželo zdravnikov poučevati ljudstvo in ubožne je sloje brezplačno zdraviti.

Grozna nesreča.

se je pripetila v Cirkovcih pri Pragerskem. 17letni posestnik sin Jako Potisk je splezal na drevo v vinogradu, da bi potrgal sadje. Pri tem je stopil na šibko vejico, katere se je pod njegovo težo zlomila ter padel tako nesrečno, da se je dobesedno nataknil na trtni kol. Kol se mu je vdrl od zadaj v trebuh ter se odlomil tako, da mu je ostal 10 cm dolg kos v trebuhu. Težko ranjenega so prepeljali z železnico v Maribor, odkoder ga je rešilni oddelček prepeljal v bolnišnico.

Pritožbe mislinjskih delavcev.

Misljinje. — Pred dobrim četrt stoletjem se je naselil tu neki pl. Perger, kateri si je tokom časa upustil velikansko posestvo, obstoječe večinoma iz gozdov, žag in tovarne za lepenco, katere pa je zadnje dni pogorela. Vse te naprave mu samo ob sebi umerno prinašajo ogromne dobičke. Gotovo pa je, da tako velikansko posestvo plemeniti gospod ne more upravljati sam, ampak uporablja za to precejšnje število delavskih rok. Že v stari Avstriji je ta plemeniti moč imel to prednost, da je smel na svo moč izrabljati ubogo delavsko paro. Stvar takrat ni bila tako čudna, saj je vladal po vsej državi birokratski duh in kdo bi se smel oglašati, da ni prav, kar gospodje delajo? Delavstvo itak ni imelo nikjer nobene zaštite, bilo je brezpravno. Tudi strokovne organizacije niso bile v naših krajih tako razvite kakor bi morale biti in tako je delavce trpel brez moči proti kapitalistu. Prišel pa je preobrat, upostavili smo si lastno državo in kakor vsi, tako smo se tudi mi mislinjski delavci razveselili tega, saj smo upali, da postanemo svobodnejši in da se naše življenje obrne na bolje, pa smo se zmotili. Tri leta je že minulo, kar smo v lastni državi, pa vendar smo se vedno sužnji Pergerja, v mnogih slučajih še slabše. Preje smo delali 12 ur in zaslužili 2 K, pa vendar se je dalo še nekaj živeti; delalo nas je o 200 delavcev. Po preobratu smo začeli delati 8 ur, človek bi

sedaj mislil, da se bo moralo uposliti sedaj večje število delavstva, pa zgodilo se je ravno nasprotno, začeli so ljudi odpustiti, obrat se je omejil, na več krajih tudi popolnoma ustavili. Naša strokovna organizacija, kjer smo včlanjeni skoro vsi delavci, je neštokrat opominjala vse merodajne oblasti, ker plemeniti gospod podjetnik se vedno misli, da živi v stari Avstriji in nikakor neče priznati, da je delavce tudi človek kakor on in še veliko bolj, ker mora delati, gospod pa samo uživa kakor trot v panju. Pa še več, opazimo na vseh straneh, da hoče svoje podjetje uničiti in potem seveda iti tja preko meje, kjer bo v miru užival žulje slovenskega delavstva. Dolžnost merodajnih oblasti je, da se vsaj zadnji trenutek zavamejo za delavstvo, katero ima tudi pravico živeti in morda še bolj kakor človek, ki živi samo zato na svetu, da uživa in preganja svoje podložne. Zadnje dni, kakor smo že spredaj omenili, je tudi pogorela tovarna za lepenco. Kje leži krivda požara, še ni dognano, morda pa se sčasoma stvar razjasni. Gotovo pa je sedaj le to, da mora največje težo požara zopet nositi delavstvo. Zima je pred vratmi, delavstvo pa brez sredstev. In kaj je še storil ta okrutnež? Vrgel je cele družine na cesto. Tu se sedaj vidi brezsrčnost ljudi, ki imajo vsega preveč in vidijo vedno le sebe, trpina pa hoté pozabljati. Oblasti bi morale kar najenergičneje nastopiti proti takemu postopanju tujerode, pa opazamo ravno nasprotno, da stvar zavlačujejo in prikrivajo, pravega lica pa nikdar ne pokažejo. Se ena oseba živi pri nas, ki je morda v veliko ozirih še hušja kot Perger sam in to je njegov poslovodja Hubner, ki menda še besediče slovenskega ne zna. Tega moža bi bilo treba izgnati iz Jugoslavije. Dobro bi bilo, da se za zadevo pozanimamo tudi zdravstveni odtok, kakor tudi obrtna oblast in našli bi toliko pomankljivosti in nerednosti pri podjetju, da bo se premalo nezaposlenih delavcev za popravila vsega Pergerja imeti proste roke, da bo delal, kar hoče, kakor se je sam izrazil. Vendar bi to zadnje nikakor ne priporočali. Iz teh njegovih besed je razvidno, kaj pravzaprav hoče imeti. Zatorej oblast pomagaj tam, kjer so pomoči potrebni!

Nova častna občana.

Z Bleda poročajo, da je tamkajšnji občinski odbor izvolil namestnika ministra Ivana Hribarja in profesorja Columbia vseučilišča v New Yorku Mihajla Pupina, ki si je pridobil za Bled veliko zaslug in kot zaveden Slovan rešil naš gorenjski kot, zlasti Bled in Bohinj. Istočasno s temi imenovanji je bil preklešan dr. Ivan Šusteršič kot častni član Blejske občine. Šusteršič je bil pod Avstrijo kranjski deželni glavar.

Oko si je pokvaril

Janez Krampelj, dninar iz Podulake pri Kočevju, ko je napravljaj v hosti butare. Pri delu mu je zdrsnilo in se mu pri padcu neka vejica zabodla v levo oko.

Maršal Foch — sedemdesetletnik.

Maršal Foch (izgovori Foš) — mora biti znan vsakemu omikanu. On je eden največjih vojni poveljnikov, kar jih pozna svetovna zgodovina. Foch je premagal Nemce in njih zaveznike ter je odločil zmago antante v svetovni vojni. — Foch je v največji meri osvoboditelj sveta germansko-madžarsko-bolgarsko-turškega terorja — torej tudi soustanovitelj svobodne Jugoslavije! Rojen je bil 2. oktobra 1851 v malem mestu Turbes na južnem francoskem blizu Pirene. Njegov oče je bil Napoleonov častnik. Ferdinand Foch je vojak od leta 1870; po stroki je topničar, a je kmalu postal profesor na vojni šoli ter je postal končno ravnatelj te šole. Obenem je bil poveljnik raznih armadnih zborov. Leta 1914 je poveljeval 9 armadnem zboru in zadržal Nemce pred Nancyjem. Nato je bil pri St. Goudu vrgel Nemce od Marne nazaj ter preprečil njihove napake za vselej. In leta 1916 je bila Fochova zmaga na Sommi izopet sijajna. Na seji 26. marca 1918, ki se je odede-

li Poincare, Clemenceau, Petain, lord Milner, maršal Haig in Foch je bil Foch pooblaščen, končno zediniti vse vojske Francije, Anglije, Belgije in Amerike pod enotno vodstvo. To se je Fochu posrečilo in nato je bil imenovan za generalissima. Od te dobe dalje so se morali Nemci z zavezniški stalno in brez odmora umikati. Foch je dosegal uspeh za uspehom, dokler niso Nemci 11. listopada 1918 kapitulirali. Foch pa je poslal svoje častnike z velikimi četami tudi na laško in solunsko fronto ter je pomagal Italijanom in Jugoslovanom do zmage. Francoska Akademija je imenovala Focha za svojega člana in slavnostni govor je umel bivši francoski predsednik Poincare. Maršal Foch je posetil po prevratu Belgrad in K. osovo in dobil največja odlikovanja na belgradskem dvoru. Sedaj se nahaja Foch v Ameriki, kjer bo pri razoroval kot vojaški strokovnjak razoroževalni konferenci v Washingtonu. Focha tega Napoleona dvajsetega veka se s hvaležnostjo spominjamo tudi Slovenci.

Peter Zgaga

Tam doli v Downtownu so čudne reči.
Če en'ga potiplješ, se drugi jezi, če en'ga popraskáš, že družga srbí.

Zavezniki pravijo, da mora Nemčija plačati. Če Nemčija ne bo mogla plačati, je znamenje, da je bankrotna.

In če Nemčija ne bo mogla plačati, bodo tudi zavezniški bankrotni.

Te dni sta se dvobojevala dva Italijana. Dvoboj je bil določen na življenje in smrt. Oddala sta vsega skupaj 155 strelav, pa ni bil nobeden zadet.

To je tudi dokaz, kako so Italijani "zmagovali" pri Soči.

Ladja, ki vozi bivšega avstrijskega cesarja Karola v prognanstvo, se imenuje "Gloworm". To je kresnica po naše.

"Gloworms, like gloworms, afar off shine bright, but look'd too near have neither heat nor light".

— Kaj pa jokaš, fantiček?

— Mater sem izgubil na cesti.

— Kako se pa pravi tvoj mater?

Nobenega odgovora.

— To boš že vsaj vedel, kako se ji pravi. Kako ji pravi tvoj cec?

— Neumna gos!

Ena sama nepremišljena beseda lahko povzroči veliko nesrečo.

Le vzemimo za vzgled besedico "ja", katero izpregovori možki pred oltarjem.

Kmalo bodo volitve. Vsaka stranka lomi kopja za svojega kandidata. Stvar volilec je, da določi. Odločajo pa slabo. Velika večina delavcev ima kapitalno napako in ta je naslednja:

— Jaz bi z veseljem volil delavskega kandidata, pa kaj, ko takolatiško ne bo izvoljen.

Dokler ne bodo delavci preskočili tega plota, bo jako slabo zanje.

Salonerji bodo volili prohibicijskega kandidata. S svojimi glavi mu lahko izkažejo hvaležnost, kajti zanje je prohibicija vir vsega bogastva.

Večina prohibicionistov bo glasovala za mokre kandidate.

Kot vsi, tudi oni hrepene po dobrem pivu.

V slovenskih listih se je vnela velika debata: kam naj se eksportira? Na sever ali jug?

Če ima dežela kaj za eksportirati, naj eksportira na sever in jug, na vzhod in zapad. V vse kraje in v vse smeri.

In sprejme naj ostre priselniške določbe. Angleških in francoskih kapitalistov ne v deželo! Njim namreč ni to tisto, za kar se pripravimo, peč pa za tisto, kar imamo.

V adventu in postu je največ stokanja; pri devicah, ki ostanejo sone in pri devicah, ki se pred adventom in pred postom poročijo.

Newyorškega konduktorja in našega Majka ne moreš razumeti, kaj misli povedati.

In Skaze tudi ne moreš razumeti, če piše o socializmu.

Nekateri ljudje se razburjajo, če jim kaj rečem.

Milost božja, kako so rahločutni. Mene naj postavijo za zgled. Jaz se nisem niti tedaj razburjal, ko mi je Skaza zabrušil v obraz, da sem hodil v — lemenat.

Ministrski predsednik Briand je imel v St. Nazairu govor, v katerem je izjavil, da je prevzel vodstvo vlade zato, da bi Franciji zagotovil mir. To morda v očeh nekaterih ni politika, ki bi bila marnikom ljubla, pa je vendar najboljša politika, po kateri se more država zavarovati proti eventualnostim, iz katerih izidejo države čisto razrušene. Kakor njegov prednik, tako se je trudil tudi on, za izviritev mirovnihi

Briand o politiki Francije.

Ministrski predsednik Briand je imel v St. Nazairu govor, v katerem je izjavil, da je prevzel vodstvo vlade zato, da bi Franciji zagotovil mir. To morda v očeh nekaterih ni politika, ki bi bila marnikom ljubla, pa je vendar najboljša politika, po kateri se more država zavarovati proti eventualnostim, iz katerih izidejo države čisto razrušene. Kakor njegov prednik, tako se je trudil tudi on, za izviritev mirovnihi

Ministrski predsednik Briand je imel v St. Nazairu govor, v katerem je izjavil, da je prevzel vodstvo vlade zato, da bi Franciji zagotovil mir. To morda v očeh nekaterih ni politika, ki bi bila marnikom ljubla, pa je vendar najboljša politika, po kateri se more država zavarovati proti eventualnostim, iz katerih izidejo države čisto razrušene. Kakor njegov prednik, tako se je trudil tudi on, za izviritev mirovnihi

Ministrski predsednik Briand je imel v St. Nazairu govor, v katerem je izjavil, da je prevzel vodstvo vlade zato, da bi Franciji zagotovil mir. To morda v očeh nekaterih ni politika, ki bi bila marnikom ljubla, pa je vendar najboljša politika, po kateri se more država zavarovati proti eventualnostim, iz katerih izidejo države čisto razrušene. Kakor njegov prednik, tako se je trudil tudi on, za izviritev mirovnihi

Ministrski predsednik Briand je imel v St. Nazairu govor, v katerem je izjavil, da je prevzel vodstvo vlade zato, da bi Franciji zagotovil mir. To morda v očeh nekaterih ni politika, ki bi bila marnikom ljubla, pa je vendar najboljša politika, po kateri se more država zavarovati proti eventualnostim, iz katerih izidejo države čisto razrušene. Kakor njegov prednik, tako se je trudil tudi on, za izviritev mirovnihi

Ministrski predsednik Briand je imel v St. Nazairu govor, v katerem je izjavil, da je prevzel vodstvo vlade zato, da bi Franciji zagotovil mir. To morda v očeh nekaterih ni politika, ki bi bila marnikom ljubla, pa je vendar najboljša politika, po kateri se more država zavarovati proti eventualnostim, iz katerih izidejo države čisto razrušene. Kakor njegov prednik, tako se je trudil tudi on, za izviritev mirovnihi

Ministrski predsednik Briand je imel v St. Nazairu govor, v katerem je izjavil, da je prevzel vodstvo vlade zato, da bi Franciji zagotovil mir. To morda v očeh nekaterih ni politika, ki bi bila marnikom ljubla, pa je vendar najboljša politika, po kateri se more država zavarovati proti eventualnostim, iz katerih izidejo države čisto razrušene. Kakor njegov prednik, tako se je trudil tudi on, za izviritev mirovnihi

Ministrski predsednik Briand je imel v St. Nazairu govor, v katerem je izjavil, da je prevzel vodstvo vlade zato, da bi Franciji zagotovil mir. To morda v očeh nekaterih ni politika, ki bi bila marnikom ljubla, pa je vendar najboljša politika, po kateri se more država zavarovati proti eventualnostim, iz katerih izidejo države čisto razrušene. Kakor njegov prednik, tako se je trudil tudi on, za izviritev mirovnihi

Ministrski predsednik Briand je imel v St. Nazairu govor, v katerem je izjavil, da je prevzel vodstvo vlade zato, da bi Franciji zagotovil mir. To morda v očeh nekaterih ni politika, ki bi bila marnikom ljubla, pa je vendar najboljša politika, po kateri se more država zavarovati proti eventualnostim, iz katerih izidejo države čisto razrušene. Kakor njegov prednik, tako se je trudil tudi on, za izviritev mirovnihi

Jugoslavanska

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 108, Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISELBER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BEOZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih davkov: JOHN MOVERN, 524 Pl. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni sekretar:
Dr. JCS. V. GRAHEK, 845 E. Ohio St., N.S., Pittsburgh, Pa.
Nadzorni odbor:
MAX KERZIŠNIK, Box 872, Mock Springs, Wyo.
MOHOR MLADIČ, 2603 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
FAANK SKRABEC, 4222 Washington St., Denver, Colo.

Parolni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 492, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravniški odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 639 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON OELAR, 708 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno nadno glasilo: "Glas Naroda".
Vse stvari, tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi Jasnoro pošilja-
tro naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja
na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov
in bolnišni sprejema naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom
za obilen vstop. Kdor se postavi član te organizacije, naj se zgleda
tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev
se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8
član! ali članicami.

Jugoslavia irredenta.

so nas v Trstu hoteli snesti kar celo polovico. In vendar se je v rimskem parlamentu vzdignil strahovit vihar, ko je poslanec dr. Wilfan izrazil željo, da naj bi bile italijanske statistike vsaj takšne kot so bile avstrijske, namreč vsaj toliko pravične. Vsak Lah je prepričan, da je Avstrija potvarjala ljudsko štetje nam v korist, Lahom pa v škodo.

Kako pa se je delalo v resnici, posebno v Trstu, pa vemo samo mi in si lahko mislimo, kako se bo delalo sedaj. Glavni in edini namen ljudskega štetja bo, da prikaže naše Primorje tako, kakor ga hočejo imeti oni, kakor ga hočejo prikazati svetu. Popisovalo se bo pač, kakor se je volilo, z gorjaci, samokresi in bombami, da poreklo potem: Evo, Jugoslovenci, kvečjemu par hujšakcev; ljudstvo pa je italijansko. Quod erat demonstrandum!

Naše politično vodstvo čaka tu ogromna naloga, naš narod pa zopet hud, strahovit, krvav boj. Ali vzliče temu ne obupujemo. Odpad-
bodo smeti, toda iz ognja bo izšlo naše narodno čisto zlato, brez zline. In prej ali slej pride čas, ko se bo kovala iz tega zlata naša zlata svoboda!

Naš goriški slavec je za "Pet-
lota 1910. — je bilo preznačilno, pelnično nočjo" zapel "Veliko-
ko nam je pokazala revizija, da nočno", in bil je — prerok!

Velik požar pri Postojni.
Velika nesreča je zadela vas Za-
gon pri Postojni. Sodijo, da je zlobna roka posestniku Antonu Jagre zažgala njegovo hišo ob ča-
su, ko so bili vaščani večinoma pri maši v Postojni. Sapa je pi-
jala proti vasi, ki je bila brez vo-
le. V hipu je bilo vse v plamenu.

Pogorelo je petnajstim posestni-
kom prav vse, tako da so rešili
večinoma le golo življenje. Škoda
znaša nad dva milijona lir. Pogri-
nilo je tudi nekaj živine. Brez
streh, hrane in obleke gledajo
pogoreli v obraz bližajoči se zimi.

IZ TRSTA.
Ljudsko štetje.
Za novo leto nam potem še obe-
ta ljudsko štetje, zelo važna stvar!
Spominjamo se še vsi, kako so se
vršila ljudska štetja pod avstrijs-
ko vladavino. Posebno zadnje
Oktober 1920 — je bilo preznačilno,
ko nam je pokazala revizija, da

nočno", in bil je — prerok!

nočno", in bil je — prerok!

nočno", in bil je — prerok!

nočno", in bil je — prerok!

nočno", in bil je — prerok!

nočno", in bil je — prerok!

nočno", in bil je — prerok!

nočno", in bil je — prer

Vdova Leruž. Spisal E. Gaboriau.

Prevedel za "Glas Naroda" G. P.
Francoski detektivski roman.

55

(Nadaljevanje.)

— Gotovo, gospod. Bili sta dve sobi. Klavdina je spala v zadnji.

— Jaz vem, da vas je vdova Leruž poznala. Če bi kakega večera potrkali na njena vrata, ali mislite, da bi vam odprla?

— Gotovo, gospod. in z veseljem.

— Vi se niste dobro počutili tekom zadnjih par dni?

— Zelo slabo, gospod, kajti moje telo ni moglo prenesti teže bremena, katero sem nosil. Nisem pa izgubil svojega poguma.

— Zakaj ste prepovedali svojemu lakajju poklicati zdravnika?

— Kako bi mogel zdravnik ozdraviti mojo bolezen? Vsa njegova znanost bi ne mogla napraviti iz mene legitimnega sina grofa de Commarin.

— Ljudje so čuli čudne pripombe, katere ste napravili. Vse je kazalo, da se prav nič več ne zanimate za nobeno stvar v hiši. Uničili ste tudi listine in pisma.

— Sklenil sem zapustiti hišo, gospod. Ta moj sklep pojasnjuje vse.

Na vsa vprašanja sodnika je odgovarjal Albert hitro, brez najmanjše zadrege ter z zaupnim glasom. Prikrival ni nobenega svojega čustva in bil je povsem naraven v svojih odgovorih.

Daburon je smatral za primerno, da zaključí zaslišanje. Očividno se je poslužil napačne poti z nasprotnikom takega kalibra.

— Gospod, — je rekel vsled tega — sodnik naenkrat, — povejte mi, kje ste preživeli večer v torek, od šestih zvečer pa do polnoči?

Prvikrat tekom celoga zaslišanja je izgledal Albert kot v zadregi. Njegove oči, ki so se dotedaj mirno upirale v sodnika, so pričele begati.

— V torek zvečer? — je mrmral, kot da skuša pridobiti nekaj časa.

— Zadel sem na pravo struno. — si je mislil sodnik ter dostavil naglas: — Da, ob šestih zvečer pa do polnoči.

— Bojim se, gospod, — je odvrnil Albert, — da vas ne bom mogel zadovoljiti v tem pogledu. Moj spomin je precej slab.

— Nikarte mi pripovedovati tega, — ga je prekinil sodnik. — Če bi vas vprašal, kaj ste delali pred tremi meseci, tega ali onega večera, ob tej ali oni uri, bi se ne čutil vašemu obotavljanju. Danes pa je petek in vprašam vas, kje ste bili v torek zvečer. Razventega pa je bil to Pustni torek in to bi moralo še tembolj osvečiti vaš spomin.

— Mislim, da sem se onega večera izprehajal naokrog, — je rekel Albert.

— Kje ste večerjali? — je vprašal sodnik.

— Doma, kot ponavadi.

— Ne kot ponavadi. Po zaključeni večerji ste zahtevali steklenico vina ter jo popijoma izpraznili. Brez dvoma ste potrebovali nekaj krepčila za nato sledečo doživljaje.

— Jaz nisem imel nikakih načrtov, — je rekel s precej nemirnim glasom.

— Vi se motite. Dva prijatelja sta prišla k vam, a vi ste jima odgovorili, da imate zelo važen sestanek.

— To je bil elegantni način, kako izbežiti se jih.

— Zakaj?

— Ali ne morete razumeti tega? Bil sem resigniran, a ne še potolažen. Moral sem se šele privaditi temu strašnemu udarcu. Ali ne pošče človek vedno sanote v največjih krizah svojega življenja?

— Pravica domneva, da ste hoteli ostati sami raditega, da se lahko neopažen napotite v žonser. Tekom dneva ste rekli: — Ona se mi ne more upirati. — O kom ste govorili?

— O ženski, kateri sem pisal prejšnji večer in ki je odgovorila na moje pismo. Izgovoril sem te besede, ko sem držal njeno pismo še vedno v svojih rokah.

— To pismo je torej prihajalo od neke ženske?

— Da.

— In kaj ste storili z njim?

— Sežgal sem ga.

— To kaže, da ste se bali kompromitiranja.

— Ne, gospod. Stvar se je tikala povsem privatnih zadev.

Daburon je bil prepričan, da je prihajalo to pismo od gospodične de Arlanž. Ali naj prisili Alberta, da izgovori ime Klare, ki je bilo zanj tako strašno? Sklenil je storiti to.

— Kdo vam je pisal dotično pismo? — je vprašal.

— Oseba, katere ne morem imenovati.

— Gospod, — je rekel sodnik zelo strogo, — nočem vam prikrivati, da je vaš položaj skrajno resen. Nikarte poslabšati tega svojega položaja z molčečnostjo, ki ni nikakor na mestu. Vi ste tukaj, da poveste vse, gospod.

— Da govorim o svojih lastnih zadevah, a ne o onih drugih ljudi.

Albert je dal ta zadnji odgovor z odločnim in strogim glasom. To zaslišavanje ga je spravljal v zadrego, kajti ni imel niti toliko časa, da bi se oddahnil.

Vprašanja sodnika so padala kot udarci kovačevega klavda na žareče železo, katere hoče oblikovati še predno bi postalo mrzlo.

Ta navidezni odpor jetnika je razdražil Daburona. Bil je nadalje skrajno presenečen, ko je zapazil, da se niso udeležila domnevanja starega detektiva. Tabaret je namreč rekel, da bo doprinesel Albert neoporočen alibi. Tega alibija pa ni bilo od nikoder. Zakaj?

Ali je lahko nudi kaj boljšega? Mogoče je imel nekaj pripravljene, čemur se sodnik ne bi mogel upirati.

— Nisem ga še ujel, — si je mislil sodnik, a naglas pa je rekel:

— In kaj ste storili po večerji?

— Odšel sem ven, na izprehod.

— Ne takoj. Potem ko ste izpili steklenico vina, ste kadili v obednici smodko, kar je bilo nekaj neobičajnega. Kakšne vrste smodke kadite ponavadi?

— Trabuke.

— Vi kadite ponavadi z ustnikom.

— Da, gospod. — je odvrnil Albert, zelo presečen vsprico teh vprašanj sodnika.

— Ob katerem času ste odšli ven?

— Krog osme ure.

— Ali ste vzeli s seboj dežnik?

— Da.

— Kam ste se napotili?

— Naokrog po cestah.

— Sami in brez cilja, skozi celi večer?

— Da, gospod.

(Dolge prihodnje.)

Praško pismo.

Praga, 7. oktobra.

Beneševa vlada je imela v sredo prvi ministr. svet, v četrtek pa je bila prvič objavljena k prezidentu na diner. Prezident Masaryk je prišel v ta namen za par dni v Prago. Čimdalje več se govori o novi vladi in čimdalje bolj skrivnostno. Nikdo si ne more razlagati, zakaj je gosp. Svehla, od zadnjega trenutka predstirani ministrijski predsednik, kar nedomoma odstopil svoje mesto Benešu. Govori se celo, da je naslednjega dne, ko se je vlada zbrala, da prispeže prezidentu, eden od ministr. svet, o katerem je znano, da ne bere novin, začudeno vprašal ministrskega predsednika Beneša, kdaj vendar pride ministr. svetnik Svehla, zakaj ga še ni itd.

Svehla je izjavil, da je bolan in da zato ne more vstopiti v vlado. Vsakdo ga je razumel. Vendar pa ni mogel odpotovati, ker je njegovo stranko objel vihar, in sicer levo krilo, ki je bilo že dolgo slabo krilo; male posestnike, ki jih snubijo socijalisti, različni avanturisti in končno tudi klerikale. Dokler ni bilo denarja, položaj ni bil težaven. Sedaj pa imajo klerikale tepe milijone in so pričeli polagoma in smoteno pritiskati v vrste agrarne stranke. Med novinami se bje srdit boj in je težko prerokovati, kdo bo zmagoval. Kakor rečeno je ta preobrat v položaju tako blagodejno vplival na živce dr. Svehla, da je pustil svoje potovanje v Jugoslavijo, zgrabil za bič in pričel delati v lastni hiši.

Naj bo že kakorkoli, gotovo je, da je dr. Beneš gospodar položaja, da so važni resorti v izbornih rokah, da notranji položaj države ne bo delal težav in tudi ne preveč zaposlil ministrskega predsednika, ki se bo mogel zato še nadati.

ADVERTISEMENT

Za Božič

je sedaj čas poslati svojem v staro domovino ali jugoslovanske krone, dinarje, italijanske lire ali čeke v ameriških dolarjih. Vse te dobite po nizkih cenah in hitro postrežbo pri:

Frank Sakser State Bank
52 Cortlandt Street, New YorkZaščita
proti prehladu.

Električni radiator, katerega se zamore sklopiti z vsakim električnim stikom, da natančno isto gorkoto, ki je tako zaželjena v teh mrzlih jutrih.

V resnično mrzlem vremenu je dobrodošel prispevek k redni gorkoti.

Radiatorji raznih vrst se kažejo v naših izložbah, kjer smo vedno "Na vašo razpolago".

The New York Edison Company

General Offices: Irving Place and 15th Street

Podružnice, kjer se prodajajo in kjer so na ogled električne naprave, nameštene za učnostno občinstvo.

124 West 42d St	362 East 149th St
125 East 86th St	555 Tremont Ave
15 East 125th St	

20 Norfolk St	10 Irving Place
---------------	-----------------

STOJTE, - GLEJTE - IN POSLUŠAJTE
TO PRIVLACNO PONUDBO
ŠEST PREDMETOV ZA SAMO \$6.00

PIŠITE DANES za zgoraj našlikano zbirko predmetov in ko jih dobite, jih pokažite svojim sosedom, prijateljem itd., naj presodijo njihovo vrednost. Če spoznate veliko vrednost teh predmetov, izkoristite prvi to veliko ponudbo in vi boste naš zastopnik. Pogoj je lahek in vsled tega se ne postavljate, izrežite to sliko zaplajte vaše ime in naslov NATANČKO, pridenite 50c. v znamkah ali drugače za pošiljane stroške in mi vam bomo poslali te predmete kot so zgoraj našlikani in spodaj navedeni.

- 1.—PRIVATNA URA KUKAVICA, napravljena iz najbolj dragocenega in trajnega lesa; krasne ročne resbarije jo delajo še bolj dragoceno. Košenje je prvovrstno, prijetno, da kaže natančen čas, kar tudi stori, ker ga regulirajo uteži ter je garantirana celo življenje.
- 2.—AVTOMATSKI STRIŽILEC LAS. Striže vam lase na način kot bi jih česali.
- 3.—ŽELEZNIČARSKA URA v srebrno-niklajatem obodu, rasno se svetleča in gravirana. Niklajsto kolese je tako urejeno, da kaže pravičen čas. Garantirana.
- 4.—POZLACENI PRSTAN z važnimi zaščitnimi.
- 5.—BAROMETR, najnovejša, izboljšana imadina, ki naznanja vreme za en dan vnaprej. Če pride mala ženska skoki vrata, bo jasno vreme, če se pa pripravila dež, ne pride, pač pa možki z dežnikom. Na vratih je termometer.
- 6.—KRASNA BELEŽNICA, vezana v lepo usnje z ogledalom na stranici. Jako uporaben predmet, katerega nal. ni mogoče imeti.

Teh predmetov ne prodajamo posebej, ampak jih prodajamo po tej ceni vse skupaj, da si jih lahko vsakdo nabavi. Če se vam ne bodo zdeli vredni dvakrat toliko, vam bomo vrnili denar. Ti predmeti bodo ugajali vašim prijateljem, hitro si jih bodo nabavili, pa tudi vi boste mogoče še enkrat naročili. Takoj na delo!

Union Sales Co., Dept. 544 673 W. Madison St., Chicago, Ill.

V odgovor.

Ponovno naznanjamo vsem rojakom in rojakinjam, da prave Elgin garantirane modke in ženske ure čisto zlato prstane, verigice, priveski in vse drugo slatno tar demante; dalje prave glasne svetovne COLUMBIA GRAMOPHONE in SLOVENSKE PLOŠČE prodaja in razpolaga po celi Ameriki nazaj Vaš slovenski večletni trgovec s slatno

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

Pišite mu po omili, pošlje ga vam brezplačno.

Ije posvečati zunanji politiki, kjer je težje sedanje situacije.

Sicer pa se v resnici opaža, da se vse oči obračajo proti Pešti in Dunaju, in da vse prisluškuje bobnenju iz Nemčije, izdajajo se zagotovila, opažajo se pa značilna dejstva, ki zatajujejo zagotovila. V zunanji politiki je treba torej previdnosti in dr. Beneš mora imeti popolno avtoriteto.

Novi jugoslovanski poslanik dr. Vošnjak je izročil te dni prezidentu Masaryku, svoje poverilne listine. Vse novine, brez razlike strank, češke in slovaške, so ga izredno pristržno pozdravile kakor odposlanca bratskega naroda. Njegov pozdravni govor pri slovesni avdienci je napravil izvrsten vtis. Značilno je, da so vodilni slovaški listi pozdravili novega poslanika z uredniškimi pripombami, dočim se poprej za jugoslovane in za njih državo niso brigali. Tudi ugodno znamenje.

Sestava nove vlade je zopet dokaz, da se večina Slovakov ne identifikira z nezmislilnim hujškanjem Madžarov in madžaronov proti državi in inozemstvu. Le organ Hlinke in tovarišev je ostal bladen, vsi ostali se so odkrito in z veseljem izrekli za vlado, za českoslovaško edinstvo. Tako govori devetdeset odstotkov, in vendar je slišati po svetu le mrmranje enega odstotka. Zaradi tega je vzbudilo pisanje zagrebskega "Obzora", ki je pisal v žanru dunajskih in budimpeštanskih novin, veliko ogorčenje. Nikdo si ne more razlagati, kako je mogoče, da novinar, ki mora biti, sodeč po tem, kar piše, slep in gluhi in mušt, vendar le še pridiga v svojem listu. To je bilo dosedaj rezervirano le Nemcem in Madžarom. Slepota, velika blodnja, pomanjkanje opazovanja tega, kar mi je neprijetno, so povzročili, da je Nemčija izgubila vojno. In v tem pogrešku živijo še sedaj. — Oni nočejo videti Slovanov, ker jih sovražijo, se jih boje in ker mislijo, da jih bodo spravili s sveta s tem, da o njih nočejo ničesar vedeti. Ravno zato so bili premagani od Slovanov! Nemci in Madžari pa so se zdaj jodiboli še ojačanje; njihove metode uporabljajo sedaj tudi v Zagrebu.

Toda resnica in pravica bosta vendarle zmagali, pa naj bo tem ljudem prav ali pa ne.

V praškem zunanjem uradu se izvrše znatne izpremembe. Dr. Krofta je bil odposlan z Vatikana na Dunaj, dr. Flieder z Dunaja v Bern, dr. Dušek iz Berna v Egipt — zaradi bolezni. V Vatikan pride g. Kober iz Madrida, na njegovo mesto pa bivši ministr general Husak v Bruslju je poslanik Meir odstopil in se vrne k svojemu poklicu — novinarstvu. V Bruslju pojde baje poslanec Uhlir, v Sofijo redaktor Sis, bivši adjutant dr. Kramara.

WSS WSS WSS WSS WSS

ADVERTISEMENT

Kje je moj bratranec MATEVŽ TORKAR? Doma je iz Dave, pošta Leskovec, Primorsko. V Ameriki biva približno 10 let. Tekoče leto sem prišel jaz in moja dva brata iz starega kraja. Ker ne vem za naslov gor omenjenega, prosim cenjene rojake širom Amerike, ako kdo ve kaj o njem, naj mi blagovoli naznaniti; ako pa sam čita ta oglas, se ga prosi, da se oglasi na moj naslov. — Paul Torkar, Box 94, Coketon, W. Va. (3-4-11)

Iščem svojega brata JOHNA ZUPANČIČ, doma iz Lipovec pri Želzerberku. Pred 10. meseci je šel iz West Park, Ohio, v Camp 8, Newberry, Mich. Cenjene rojake prosim, če je komu znan njegov naslov, da mi ga naznani, ali pa če sam čita te vrstice, naj se sam oglasi svoji sestri: Mrs. Agnes Zakrajšek (rojena Zupancič), 12915 Kirton Ave., West Park, Ohio. (2-5-11)

Dospelo je novo suho grozdje.

Muškatel suho slatko dobo jagode, boksa 50 funtov .. \$9.
Cipar grozdje največje in najsladkejšo jagode, boksa 50 funtov .. \$9.
Malo črno grško grozdje, suho slatko, boksa 50 funtov .. \$7.
Poljite 33. na račun vsakega kosa ki naročite in pošlji bomo takoj.
BAIKAN IMPORTING CO.
51-53 Cherry St., New York, N. Y.

ADVERTISEMENTS.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

GERMANIA	5 nov.	Cherbourg	ADRIATIC	30 nov.	Cherbourg
FINLAND	6 nov.	Cherbourg	MONGOLIA	1 dec.	Hamburg
OLYMPIC	5 nov.	Cherbourg	LAPLAND	3 dec.	Cherbourg
MINNEKAHDA	5 nov.	Hamburg	GERMANIA	3 dec.	Cherbourg
WASHINGTON	8 nov.	Cherbourg	PRES. WILSON	3 dec.	Cherbourg
ROCHAMBEAU	8 nov.	Havre	HUDSON	3 dec.	Bremen
SELVEDERE	9 nov.	Cherbourg	NOORDAM	3 dec.	Boulogne
ORBITA	12 nov.	Hamburg	ARABIC	6 dec.	Genoa
POTOMAC	12 nov.	Bremen	G. WASHINGTON	6 dec.	Bremen
REGINA	12 nov.	Genoa	SAXONIA	8 dec.	Hamburg
ROTTERDAM	12 nov.	Boulogne	FINLAND	10 dec.	Cherbourg
LAFAYETTE	12 nov.	Havre	PR. MATOIKO	10 dec.	Breitan
AQUITANIA	16 nov.	Cherbourg	OLYMPIC	10 dec.	Cherbourg
GOTTLAND	17 nov.	Genoa	ROTTERDAM	10 dec.	Boulogne
LA TOURNAINE	19 nov.	Havre	ORDUNA	10 dec.	Hamburg
ZELEND	19 nov.	Cherbourg	SAXONIA	13 dec.	Cherbourg
SOTOMAC	19 nov.	Bremen	AQUITANIA	13 dec.	Cherbourg
RYNDAM	19 nov.	Boulogne	MINNEKAHDA	15 dec.	Hamburg
MANCHURIA	23 nov.	Hamburg	ZELEND	24 dec.	Cherbourg
PARIS	25 nov.	Cherbourg	RYNDAM	24 dec.	Boulogne
ARGENTINA	26 nov.	Havre	ORBS	24 dec.	Cherbourg
KROONLAND	26 nov.	Havre	ADRIATIC	28 dec.	Cherbourg
DROPSA	26 nov.	Hamburg	N. AMSTERDAM	31 dec.	Boulogne
N. AMSTERDAM	29 nov.	Boulogne	POTOMAC	1 jan.	Breitan
AMERICA	29 nov.	Bremen	ARGENTINA	12 jan.	Cherbourg

Gleda cen za vozne listke in vse druge pismenila, obrnite se na tvrdilo: FRANK SAKSER STATE BANK, 52 Cortlandt St., New York

Naznanilo.

Jugoslovanski generalni konzulat v New Yorku obvešča vse prizadete, da je postava o takšah z dne 27. junija tega leta stopila v veljavo 1. tega meseca.

Izza prvega oktobra so take oziroma pristojbine sledeče:

- za prošnje 40 centov;
- za priloge, tikajoče se prošnji, vsaka 10 centov;
- za izdajanje, podaljšanje ali obnovitev potnega lista:
- za šest mesecev 2 dolarja;
- za eno leto 4 dolarje;
- za potno knjižico 1 dolar.

OPOMBA.

Pri izdajanju ali obnavljanju potnih listov je treba plačati pristojbino tudi za čas, ko ni bil potni list obnovljen ali ker ni bil pravočasno vzet.

Vsled tega morajo državljani prejšnje kraljevine Srbije plačati za vsakih šest mesecev izda prihoda v Ameriko do danes po dva dolarja in dva dolarja za bodočih šest mesecev. Dravljani Južno Srbije plačajo takso kot Srbi, toda te takse se jim računra od 1. januarja 1913. Osebe iz vseh drugih pokrajin, katere danes tvorijo sestavni del kraljevine Slovencev, Srbov in Hrvatov imajo plačati od 1. januarja 1919 pa do danes za vsakih šest mesecev po dva dolarja in dva dolarja za prihodnjih šest mesecev. Če osebe ki imajo ootne liste prejšnje kraljevine Srbije ali kraljevine Slovencev, Srbov in Hrvatov, pa jim je rok potekel, morajo plačati ob priliki obnove ali predložitve potnih listov, od dneva, ko je potni list izgubil veljavo, pa do danes, za vsakih šest mesecev po dva dolarja in dva dolarja za prihodnjih šest mesecev. Prostovoljem se takra računra od dneva vrnitve v Ameriko.

Pri iskanju potnega lista mora vsak plačati razen takre za izdajanje ali obnavljanje še takso za prošnjo, vizur in knjižico. Vsi oni državljani današnje kraljevine, ki niso bili znaniki prejšnje kraljevine Srbije, morajo plačati za potni list: takso za potni list 12 dolarjev, takso za prošnjo 40 centov, takso za vizur 60 centov in takso za knjižico en dolar. Vsega skupje torej stira najst dolarjev. Tak potni list bi bil v veljavi do konca tega leta. Če kdo želi imeti potni list ter ne misli takoj odpotovati, mu ni potreba pošiljati za vizur 60 centov.

JUGOSLAVIJA

Zimsko znižanja sedaj v veljavi
litre zvez z vsemi točkami v Jugoslaviji. Dobra in zadostna hrana. Zaprti prostori. Velik prostor na krovu. Vse udobnosti modernega parnika.

RED STAR LINE

NEW YORK V PLYMOUTH, CHERBOURG IN ANTWERPEN
KROONLAND 12. nov.
ZEELAND 19. nov.
LAPLAND 3. dec.

AMERICAN LINE

CHERBOURG, HAMBURG IN GDANSK
MANCHURIA 1. dec.
MONGOLIA 1. dec.

NEW YORK V HAMBURG IN GDANSK
MINNEKAHDA 10. dec.

SE VODNE PROGE DO POLJSKE.

WHITE STAR

CHERBOURG IN SOUTHAMPTON
ADRIATIC 30. nov.
OLYMPIC 10. dec.

NEW YORK IN BOSTON — AZORI,
GIBRALTAR, NAPOLI IN GENOVA

CANOPIC 22. novembra
CRETIC (sumo iz Bostona) 3. decembra

"ARABIC" 6. dec.
Največji parnik v rodni službi s južno-
evropskim priključitvami.

NEW YORK V NAPOLI IN GENOVA
SOUTHAMPTON 16. nov.

INTERNATIONAL MERCANTILE
MARINE COMPANY
120 Broadway, NEW YORK
all pri lokalnih agentih.

Kje se nahajata moja dva prijatelja JOHN in TONY SENKING? Doma sta iz Sembij, sedaj zasedeno ozemlje Juljskega Benešija (Venezija Giulia). Cenjene rojake prosim, če ve kateri za njun naslov, naj mi sporoči, ali pa če sama čita ta oglas, naj se mi javita, inam njima sporočiti nekaj iz starega kraja. — Tony Novak, Box 46, Camp 15, Adolph, W. Va. (3-4-11)

SILOVENSKA BANKA
Zakrajšek & Češarek
70 — 9th AVE., NEW YORK, N.Y.
(med 15. in 16. cesto)

pošlji denar v Jugoslavijo, Italijo itd. — prodaja vozne listke za vse važnejše črte — izvršuje notarske posle, klovzvezi s starim krajem. — Cene vedno med najnižjimi. — Telefon Watkins 7527

COSULICH ČRTA

Direktno potovanje v Dubrovnik (Cravza) in Trst.

BELVEDERE 5. nov.
ARGENTINA 26. nov.
PRES. WILSON 3. dec.

Cene za Trst in Reko so:
Pres. Wilson \$115 in 85 dalka.
Argentina in Belvedere \$103 in 85 dalka.

Potom listov izdanih za vsa kraja v Jugoslaviji in Trstju.
Različne ugodnosti prvga drugega in tretjega razreda.
Potnik tretjega razreda dobljavo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & Co.
Passenger Department
2 West Street New York

Potovanje v Jugoslavijo preko
Boulogne, Sur-Mer in Rotterdam.
Vsi parniki, ki odplujejo iz New Yorka so na dva viljaka.